

RAPLAMAA MÄLUKESKUS

ARUANNE 2025

Kaja Kivisaar, mälukeskuse spetsialist

Aasta jooksul koostati 18 digimise ja vastuvõtuakti (neist 5 dokumentide ja materjalide üleandmiseks Rapla Keskraamatukogu omandisse).

Osa materjale saadeti failidena Raplamaa Mälukeskuse digikogus avalikustamiseks. Neist mahukamad olid Märjamaa kodulookonverentside materjalid (saadetud Jürgen Kusmini poolt).

Jürgen Kusmini poolt saadetud Jüri Kusmini fotokogu mahukas failimaterjal vajab põhjalikumat sorteerimist ja süstematiseerimist ja nende avalikustamisega digikogus läheb veel aega.

Failidena saadeti ka uurimistöid Raplamaa koolide koduloolistest loovtöödest – eriti aktiivsed olid Valgu kool ja Kohila Mõisakool. Failidena saadetud materjalide kohta vastuvõtuakte ei tehtud.

Aasta alguses toimus üleminek mälukeskuse digikogu tarkvara DSpace uuemale versioonile. Seoses sellega ilmnusid probleemid vanast versioonist andmete üle kandmisega uude versiooni. Testimisperiood ja andmete kontroll võttis omajagu aega. Tuli koostada ka uus DSpace sisestus- ja kasutusjuhend.

Mälukeskuse spetsialist osales 24. veebruaril Märjamaa kodulookonverentsil, mille teemaks oli „Eesti NSV aegadest Märjamaa mail. Eluolu ja teenused“. Sealt tuli ka idee järgmiseks mälukeskuse üleskutseks, mille teemaks sai „Raplamaa Mälukeskus kogub mälestusi Rapla Teeninduskombinaadist ja selle osakondadest Rapla rajoonis“. Üleskutse ilmus Raplamaa valdade lehtedes ning mälukeskuse kodulehel ja facebookis. Vaata <https://malukeskus.raplark.ee/uudised/>.

4. märtsil külastasid mälukeskust 14 Rapla Gümnaasiumi õpilast seoses valikaine „Kohalugu Raplas“ materjalide otsimisega. Juhendaja Kaja Visnapuu.

Aprillis ja mais toimus Tartu Ülikooli 3. päevane koolitus „Digitehnilised lahendused fotoarhiivide korrastamiseks ja esitlemiseks raamatukogudes (9. ja 23. aprill ja 7. mai Tallinnas). Sealt sai kasulikke nippe digikogu materjalide presenteerimiseks.

Mais käisid Rapla Keskraamatukogus külas Läänemaa raamatukoguhoidjad ja neile tehti mälukeskuses ülevaade ka siin toimuvast ning tutvustati digikogu võimalusi – on ju suur osa kunagisest Läänemaast praeguse Märjamaa valla koosseisus.

7. juunil oli Järvakandi Kultuurihallis konverents „Veerand sajandit Järvakandi Klaasimuuseumi“. Seal selgus, et hulga materjale Järvakandi klaasitehaste kohta on Järvakandi raamatukogus ja Raplamaa

Mälukeskuse jaoks nõustus neid digiteerima Järvakandi raamatukogu juhataja Rita Merekivi (kes on ka mälukeskuse juhtgrupi liige).

30. juulil toimus Rapla Keskraamatukogu saalis üritus kuhu kogunes 30 inimese ringis kunagises Rapla TREV-is töötanud. Rapla Teede Remondi- ja Ehitusvalitsus (Rapla TREV) alustas iseseisvat tegevust 1. jaanuaril 1965 - see on 60 aastat tagasi. Rahva töid kokku Mare ja Armar Paidla. Armar on aktiivne mälukeskuse juhtgrupi liige ja lubas digiteerida ja korrastada materjalid Rapla TREV-i kohta.

29.-30. augustil toimus Pühali Healukeskuses Raplamaa raamatukoguhoidjate suvelaager, millest võttis osa ka mälukeskuse spetsialist. Laager oli pühendatud mälukeskuse tööle – seoses sellega külastasime Hageri Muuseumi ja kirikut. Mälukeskus sai muuseumilt annetuseks 2 Kuusiku-Altveski jahu- ja saeveski varade raamatut 1940ndatest aastatest.

Seoses õppereisidega Raplamaale käisid raamatukogus ja mälukeskuses külas kultuurikorraldajad Võrumaalt (10.sept) ja Viljandimaalt (24.sept.)

Vastuseks üleskutsele Rapla Teeninduskombinaadi teemal laekus hulga foto- ja dokumendimaterjali, mida sai pidevalt digikogusse lisatud – vaata <https://digikogu.raplakrk.ee/collections/f7378c48-3a3a4e23-ac2d-3e70a2044c8c>. Eriti suur tänu kuulub kunagisele peainsenerile Heiki Kraamile, kes oli alles hoidnud palju vastavasisulist „kraami“.

30. septembril toimus teeninduskombinaadi endiste töötajate kokkusaamine Rapla Keskraamatukogu saalis – kokku oli tulnud 26 inimest. Meenutati töö-, spordi- ja seltsielu ja kohtuti üle hulga aja kunagiste töökaaslastega. Vaadati ka slaidiesitlust, mis sai kokku pandud mälukeskusele toodud fotomaterjalide põhjal.

Oktoobris oli raamatukogu saalis üleval näitus "Staliniaegsed ja -järgsed peremajad Eestis. 1940-50. aastate tüüpprojektid" – koostajateks Heiki Pärdi ja Andreas Põdra. Näitusel olid esindatud ka Järvakandi ehitatud eramajad, mis ehitati just nende tüüpprojektide järgi.

Mälukeskusele õnnestus lõpuks hankida filminegatiivide ja diaposiitivide skaneerimise seade, mis leidis kohe kasutust Raikküla raamatukogus, kuhu oli toodud suur erakogu fotosid ja filminegatiive. Raikküla raamatukogu töötaja Triinu Tamberg asus kohe uurima uue seadme võimalusi ja saabunud negatiividel leiduvaid väärtuslikke fotosid.

Tore on, et mälukeskuse võrgustik on lõpuks aktiveerunud ja asunud süstematiseerima ja digiteerima nende käsutuses olevaid fotosid ja dokumente. Eriti tahaks tänada Jürgen Kusmini, Rita Merekivi, Aili Ermi ja Armin Paidlat.

Läbi viidi ka mälukeskust tutvustavaid teabepäevi:

22. oktoobril Märjamaa raamatukogus, 25. novembril Kohila raamatukogus, 4. detsembril Juuru raamatukogus. Nendele üritustele olid tulnud tõelised kohaliku ajaloo entusiastid, kellele anti ülevaade mälukeskuse senisest tegevusest ja tulevastest tegevusplaanidest.

Teabepäev toimus ka 9. detsembril Järvakandi Eakate Päevakeskuses (mis asub samas majas Järvakandi raamatukoguga), kus sai antud ülevaade sellest, mida mälukeskuse endast kujutab milliseid materjale oma kogusse ootab.

Samuti sai tehtud lühitutvustus 21. novembril Järlepa Hakukeses toimunud peoõhtul (väga suurele inimhulgale).

Algas BECIDi (*Balti Infohäirete Sekkekeskus*) veebiseminaride sari teemal: Eesti mäluasutuste – raamatukogude, muuseumide, arhiivide ja galeriide – roll meediapädevuste arendamisel. Esimene kohtumine oli 24. novembril ja teine 8. detsembril. Veebiseminarid jätkuvad 2026. aastal.

Toimusid ka tavapärased mälu keskuse juhtgrupi koosolekud: 26. märtsil, 05. juunil, 11. septembril ja 20. novembril, kus kuulati ära kuhu on jõutud ja otsustati mida edasi teha.

Traditsiooniliselt on saanud ka Rapla Spordiveteranide tuumiku igakvartaalsed koosolekud, mille läbiviimiseks nad kasutavad mälu keskuse ruumi.

Seisuga 17. detsember 2025 on täpsustatud andmetega kokku Dspace'i sisestatud 1063 PDF faili, 3396 pildifaili, 5 videofaili, 2 audiofaili ja 11 pispildifaili. Selgus, et eelnevad andmed sisestatud failide hulga kohta olid ekslikud – nimelt dubleerib Dspace ise iga kirje avafaili ja seega oli tegelikult sisestatud failide hulk tunduvalt väiksem.

Osa faile on pärit Rapla Keskraamatukogu fotokogudest, mida sisestas digikogusse Rapla Keskraamatukogu raamatukoguhoidja Urve Ellandi.

Mälu keskus meedias aastal 2025:

Tekku, A. [Raplamaa mälu keskuse juhtgrupp pidas koosolekut](#) //Raplamaa Sõnumid (2025) 17. sept, lk 7

Tre Raadios: [RAPLAMAA POOLTUND - Rapla Keskraamatukogu sündmused ja tulevikuplaanid](#) 22.04.2025

[Kodulookonverents käsitles eluolu ja teenindust](#) //Märjamaa Nädalaleht (2025) 27. veebr, lk 6

[Mälu keskus kogub mälestusi Rapla teeninduskombinaadist](#) [üleskutse plakat] //Rapla Teataja (2025) nr 3, Valla Vaatleja nr 2; Märjamaa Nädalaleht nr 12, lk 14

Külastusi oli Raplamaa Mälu keskuses 2025.aastal kokku 204, neist lapsi 14.

Selgunud on ka järgmise 2026. aasta materjalide kogumise üleskutse teema – selleks on meditsiin ja tervishoid Rapla rajoonis/maakonnas.